

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 35

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.**

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Pite egy plédbe burkolózva a tükör elé állt. Tudta, hogy ő áll a tükör előtt, mert az ember tudja, ha a tükörben saját magát nézi, csak az volt a gáz, hogy Petya nem magát látta, hanem az apját.

– Apa...! – intett, miközben a tükörkép visszaintett, és azt mondta, apa.

Péter zavartan elvigyorodott. A tükörben az apja is elvigyorodott. Vagyishogy nem az apja, hanem... Illetve az apja, mert az apját is látta... Vagyis magát látta, aki most éppen az apja...

Jaj, anya!... Hogy is van ez? Mi történt? Péter hirtelen arra gondolt, hogy ha nem álmodik, márpedig kis eskü, nagy eskü capcarap, hogy nem álmodik, akkor talán megőrült.

Igen, megőrült. Azt látja, amit nem láthat, mert ilyen nem létezik.

De nem. Mégsem örülhetett meg, mert a Tasnádi Jocó, akinek ideg orvos az apja, azt mondta, hogy az örültek folyton ugrálnak és röhögnek, mint szünetben a hatodik bé, vagy csak ülnek némán, és maguk elé merednek, mint aki dogát ír, és nem készült. Márpedig Péter se nem ugrált, se nem röhögött, se nem meredt maga elé. Nagyon is nyugodtan állt. Kicsit remegett ugyan az a hosszú lába, de azért nyugodtan állt. És pontosan tudta, hogy ő MAGA AZ, PETE PÉTER, AKI A PAPÁJA TESTÉBEN ÁLLDOGÁL!...

Végül is... ahogy így figyelte, figyelgette magát..., nem is nézett ki rosszul. Magas volt, izmos meg olyan izé. Szóval: férfias. [...]

Sokszor akart ilyen lenni. Pláne, ha megnézett egy pofozós filmet. A főbunyósra ugrik a sok hapi. A haver meg csak nyomja: „A fejét üsd, hogy meg ne sántuljon! Kell egy pofás, apám? Ezt kapd el, ne a náthát!”

Pite az ilyen filmek után mindig arról álmodott, hogy olyan erős meg izmos lesz, mint a Stallone meg a Schwarzi!... Nézte magát a tükörben. Olyan izmos azért nem volt! Na, meg mondjuk az nem nagyon tetszett neki, hogy a feje búbjáról már hiányzott egy csomó hajszála. Igaz, mikor egy kicsit előrekotorta a haját, ahogy apa szokta, már nem is látszott a világos folt. [...]

Ahogy nézelődött, meg sétált, Péternek tetszeni kezdett a dolog. Vagyis az, hogy ennyire megnőtt. Még ki is húzta magát. Nem rossz!... Ha ő most így megváltozva bemegy az iskolába...! Húha! Nahát! Az biztos, hogy elkapja a Bacskai gallérját. Bacskai fél fejjel nagyobb nála, és minden ok nélkül le szokta kokizni. Most elkapja Bacskait, és feltörli a gyerekek a folyosót. Már a gondolatra is elnevette magát. Feltörli a Bacskaival a folyosót, aztán kiasztja száradni...! Hát ez óriási! Most próbálja meg valaki megverni, vagy elvenni a walkmanjét! [...]

Fognak majd nézni a csajok! Meg az Ivanics Tünde...! [...]

Pitének le kellett ülnie az ágyra, úgy remegtek a lábai. Hiszen ő így nem is mehet be az iskolába!... Senki sem fogja elhinni, hogy ő Pete Péter hatodik bé.

(Nógrádi Gábor: *Petepite*. Részlet)

1. Mi okozta a főszereplő zavarodottságát? Fogalmazd meg 2–3 mondatban! 5 pont
2. Mely tulajdonságok miatt örül új testének és melyek zavarják? 5 pont
3. Értelmezd a következő kifejezéseket!
a feje búbjáról; előrekotorta a haját; remegtek a lábai; ez óriási 4 pont
4. Képezz névszókat a következő szavakból!
ember, lát, álom, sétál, izom 5 pont
5. Állapítsd meg az alábbi részletben aláhúzott szavak szófaját!
Hát ez óriási! Most próbálja meg valaki megverni, vagy elvenni a walkmanjét! [...]
Fognak majd nézni a csajok! Meg az Ivanics Tünde...! 5 pont
6. Bővítsd a következő egyszerű mondatot!
Pite a tükör elé állt.
 - a. egy módhatározóval
 - b. egy állapothatározóval
 - c. egy időhatározóval
 - d. egy társhatározóval
 - e. két minőségjelzővel6 pont
7. Képzeld el, hogy az átváltozott Petepite másnap az iskolában beszél a legjobb barátjával. Fogalmazd meg 10–15 mondatban kettejük párbeszédét! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Pünkösd az egyik fő ünnep, amely húsvét után az ötvenedik napon, a hetedik vasárnapon kezdődik [...]. A nyugati kereszténységben a legkorábbi lehetséges dátuma: május 10–11., a legkésőbbi pedig június 13–14. Az ünnepről május hónapot pünkösd havának is nevezik, ám sokszor már júniusra esik az időpont.

A magyar kultúrában több népszokás is kötődik a pünkösdhöz.

Pünkösd király: a középkor óta ismert szokás, ekkor ügyességi versenyen (tuskócipelés, karikába dobás) kiválasztották a megfelelő legényt, aki később a többieket vezethette, továbbá a pünkösd király minden lakodalomba, mulatságra, ünnepségre hivatalos volt, a kocsmákban ingyen ihatott, a fogyasztását a közösség fizette ki később. Ez a tisztség egy hétig, de akár egy évig is tartott. Gyakran ez alkalomból avatták fel a legényeket, akik ezentúl udvarolhattak, kocsmázhattak.

Tavaszköszöntés: már kora hajnalban az ablakokba, vagy a ház kerítéslécei közé tűznek zöld ágakat, virágokat (bodzát, pünkösdírózsát, jázmin) azért, hogy nehogy belescapjon a házba a villám. Néhol a lányos házakra tettek ki zöld ágakat.

Pünkösd királynéjárás: eredetileg négy, később több nagyobb leány körbevitt a faluban egy ötödiket. Ő a legkisebb, a legszebb. Énekelnek, és jókívánságokat ismételtetnek. Megálltak az udvarokon, majd a pünkösd királyné feje fölé kendőt feszítettek ki, vagy letakarták őt fátyollal. Énekeltek, közben körbejárták a királynét, a végén pedig felemelték, s termékenységvarázsló mondókákat mondtak. Az énekek és a mondókák végén ajándékot kaptak. A Dunántúlon jellemző termékenységvarázslással összekötött szokás később adománygyűjtéssel párosult.

Pünkösdölés: ekkor pünkösd király és királyné párost a kíséretével jelenítették meg, de volt, ahol lakodalmi menetet menyasszonnyal és vőlegénnyel. A szokás hasonló a pünkösd királynéjáráshoz, de ez elsősorban adománygyűjtésre szolgált. A gyerekek vagy fiatalok csapata énekelve, táncolva végigjárta a falut, s adományt gyűjtött.

Törökbaszás, borzakirály, rabjárás: Nyugat-Magyarország egyes vidékein voltak jellemzőek pünkösdkor. Egy kisfiút szalmával kitömött nadrágba öltöztettek társai, török

basát utánozva. Házról házra kísérték, az udvarokon pedig pálcával ütötték, hogy ugráljon. Pénzt és tojást kaptak cserébe. A pünkösdi rabjárók szintén fiúk, akik a lábuknál összeláncolva mennek a lányokhoz körbe a faluban, azzal a kéréssel, hogy „Segéljék ezeket a szegény katonarabokat.” Persze, ők is ajándékokkal térnek haza. A borzajrás során körbekísérnek a falun egy fiút, akin bodzából készített köpeny van. Házról házra járnak.

Csíksomlyói búcsú: az egyik legfontosabb magyar Mária-kegyhely Csíksomlyón található. A csíksomlyói búcsú hagyományáról a 15. századból maradt fenn az első írásos emlék, amely beszámol a pünkösdi zárandokltról. A katolikus hívek pünkösdszombatra érkeztek meg a csíksomlyói kegytemplomhoz, majd mise után felvonultak a két Somlyó-hegy közé. A népszokás ma is élő hagyomány, a csíksomlyói búcsú a magyarság egyetemes találkozóhelyévé nőtte ki magát.

(<https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%BCnk%C3%B6sd>)

1. Fogalmazd meg egy mondatban a szöveg témáját! 5 pont
2. Mikor ünnepelhetik pünkösdt a nyugati kereszténységben? 5 pont
3. Sorolj fel öt pünkösdhöz kötődő népszokást! 5 pont
4. Meddig tartott a pünkösdi király tisztsége?
 - a. egy napig
 - b. három napig
 - c. egy hónapig
 - d. egy hétig5 pont
5. Mutasd be a csíksomlyói búcsút a szöveg alapján! 5 pont
6. Mit jelent a *rabjárás*? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
7. Melyek az IGAZak és melyek a HAMISak a következő állítások közül? Jelöld őket a vizsgalapon!
 - a. A csíksomlyói búcsú a magyarság egyetemes találkozóhelye.
 - b. A pünkösdi király minden lakodalomba, mulatságra, ünnepségre hivatalos volt.
 - c. A pünkösdi rabjárók lányok voltak.
 - d. Az énekek és a mondókák végén ajándékot kaptak.
 - e. Az ünnepről június hónapot pünkösds havának is nevezik.5 pont
8. Mi a céljuk ezeknek a népszokásoknak? 5 pont
9. A bemutatott népszokások közül melyiken vennél részt legszívesebben? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont